

Wojewódzka
Biblioteka Publiczna
im. E. Smolki w Opolu

INSTYTUCJA KULTURY
Samorządu
Województwa Opolskiego

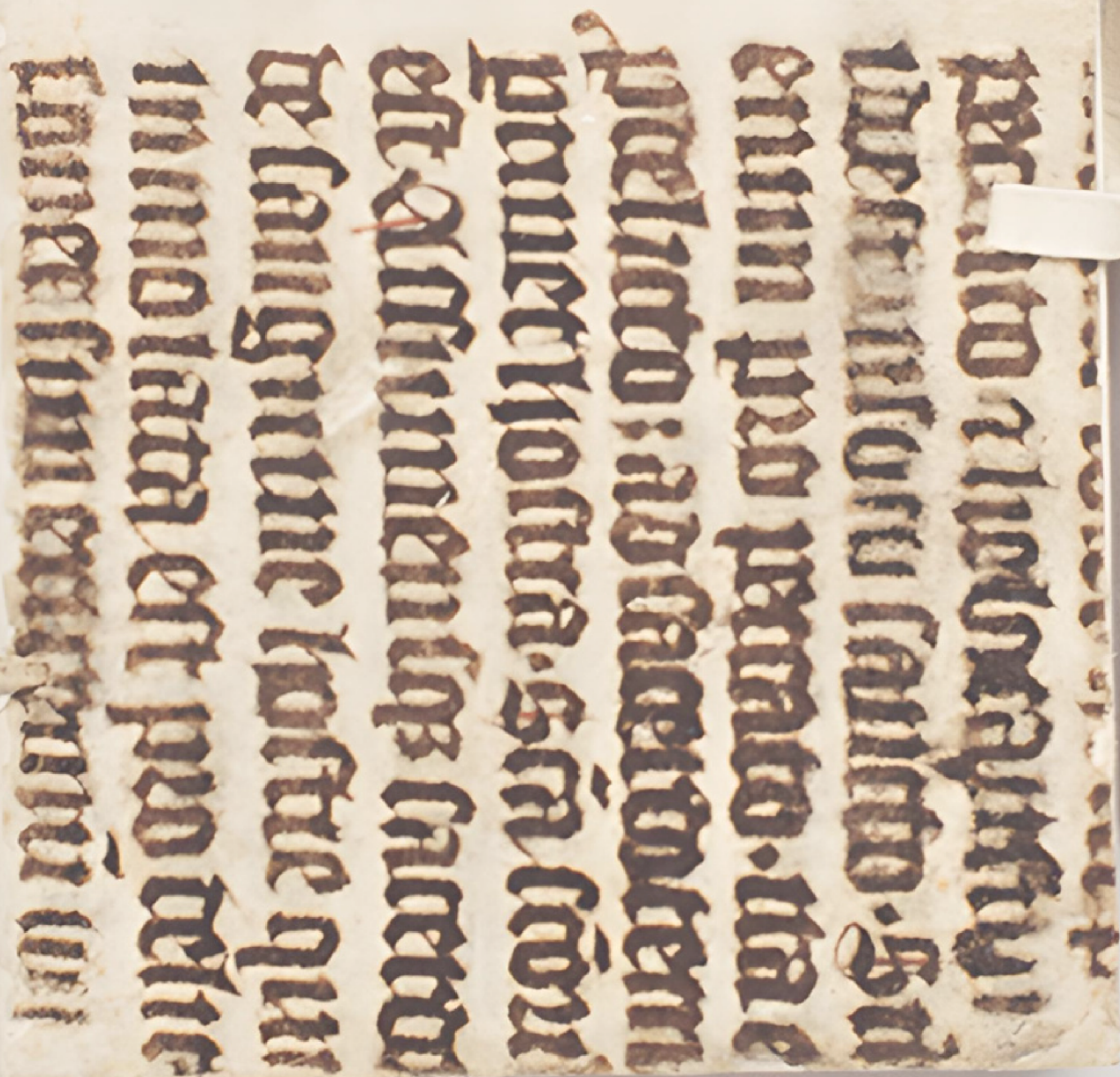
WYSTAWA

Stare woluminy
w nowej odświeżeniu

10.04.2024 - 17.05.2024

NEWS LETTER

NR 4/2024

Dzień Ziemi

Z przyjemnością informujemy, że zbliża się Dzień Ziemi - święto poświęcone naszej ukochanej planecie, które obchodzimy już od 1970 roku. To idealna okazja, aby zastanowić się nad tym, jakie wyzwania stoją przed naszą planetą i jak możemy wspólnie działać, aby ochronić jej naturalne zasoby. W tym wyjątkowym dniu, 22 kwietnia, chcielibyśmy podzielić się z Wami kilkoma ciekawymi informacjami i pomysłami na to, jak możemy wspólnie uczcić i dbać o naszą Ziemię.

Zapraszamy do lektury naszego Newslettera nr 4/2024 poświęconego Dniu Ziemi i nie tylko!

Katarzyna Hermasz

polecamy

Listowieść,
Richard Powers,
przełożył Michał Kłobukowski
Wydawnictwo WAB,
Warszawa 2021

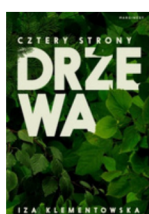
"Listowieść" to napisana z rozmachem i pasją historia aktywizmu i oporu, a zarazem olśniewający opis i pean na cześć świata przyrody.

Zobacz ptaka :
opowieści po drodze,
Jacek Karczewski,
Wydawnictwo Poznańskie,
Poznań 2021

Czy wiesz, które dzieła światowej cywilizacji zostały napisane gęsim piórem? Który ptak jest najgęściej opierzony, a który waży raptem tyle co dwie oliwki – i to bez pestek?! I czy ptaki miewają kaca?

Cztery strony drzewa,
Iza Klementowska,
Wydawnictwo Marginesy,
Warszawa 2023

Bo czy można zaprzyjaźnić się z drzewem? Czym lub kim są w ogóle drzewa? Co czują? I kim my jesteśmy dla nich oraz co możemy zrobić dla naszego wspólnego dobra?

Recepta na lepszy klimat :
zdrowsze miasta
dla chorującego świata,
Szymon Bujalski,
Wydawnictwo Wysoki Zamek,
Kraków 2022

Przynajmniej to wprost: jako ludzkość zrobiliśmy wiele, by wywołać chorobę – zmianę klimatu. Książka Recepta na lepszy klimat nie jest jednak o tym, że nasz miejski organizm i tworzący go ludzie kierują się coraz szybciej na tożę śmierci.

**Bioogród : uprawa roślin
w zgodzie z naturą,**
Brunhilde Bross-Burkhardt,
przełożyły Joanna Mikołajczyk,
Emilia Skowrońska
Wydawnictwo Publicat,
Poznań 2020

Zarówno dla rozpoczynających przygodę z uprawą roślin, jak i dla osób, które istniejący ogród chcą przekształcić w prowadzony w zgodzie z naturą.

Katarzyna Hermasz

Kalendarium

wydarzeń w Opolu

4 KWIETNIA

Projekcja filmu „Mensch”

i spotkanie z reżyserem Pawłem Wysoczańskim

moderator spotkania: Kamil Minkner

(organizator: Biblioteka Obcojęzyczna WBP Opolu)

godz. 18:00, namiot w ogrodzie WBP, ul. Piastowska 20

5 KWIETNIA

Finisaż wystawy „RAZEM. III EDYCJA”

Podczas finisażu będzie można kupić prace artystyczne.

Dochód z ich sprzedaży zostanie przekazany na rzecz

Towarzystwa Ochrony Zwierząt w Opolu

godz. 16:00, Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20

5 KWIETNIA

Projekcja filmu „Brońmy swego Opolskiego – czyli

wspomnienia z OKOOP-u!”, zrealizowanego przez Opolską

Fundację Filmową

scenariusz i reżyseria: Andrzej Buchowski i Jacek Kaczor

godz. 17:00, namiot w ogrodzie WBP, ul. Piastowska 20

9 KWIETNIA

Warsztaty kolażowe inspirowane poezją

Wisławy Szymborskiej

zajęcia przeznaczone dla seniorów

godz. 13:00, sala konferencyjna CEBiD w Pałacyku WBP,

ul. Piastowska 20

10 KWIETNIA

Wernisaż wystawy „Stare woluminy w nowej odsłonie”

Zbiory zabytkowe Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

po konserwacjach zrealizowanych w ramach projektów unijnych

Wykład „NIE TYLKO ARABESKA I MAURESKA, czyli o

zdobnictwie opraw ksiąg” dr. hab. Arkadiusza Wagnera,

prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

godz. 13:00, Galeria WuBePe / namiot w ogrodzie WBP,

ul. Piastowska 20

11 KWIETNIA

Muzyka w Galerii, czyli Galeria Muzyki

(współorganizacja: Państwowa Szkoła Muzyczna

I i II st. w Opolu)

godz. 17:00, Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20

15 KWIETNIA

„Jestem sama Ziemią”

warsztaty skierowane do młodzieży w ramach akcji „Żonkile”

godz. 11:00, sala konferencyjna CEBiD w Pałacyku WBP,

ul. Piastowska 20

17 KWIETNIA

Spotkanie Stowarzyszenia „Opolscy Genealodzy”

godz. 17:00-19:00, sala narad w Pałacyku WBP,

ul. Piastowska 20

18 KWIETNIA

Spotkanie z Anną Tlałką

godz. 17:00, sala narad w Pałacyku WBP,

ul. Piastowska 20

20 KWIETNIA

Dzień Grania RPG

(Opolski Klub Fantastyki FENIX)

godz. 12:00, Pałacyk WBP w Opolu, ul. Piastowska 20

Stare woluminy w nowej odświeżeniu

Zbiory zabytkowe Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu po konserwacjach zrealizowanych w ramach projektów unijnych

śródm zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, gromadzonych od 1951 roku, są też takie, które zachowały się w złym stanie. Ich uszkodzenia spowodowane zostały przez upływ czasu i dawnych czytelników, także wilgoć, grzyby oraz owady pozostawiły ślady niszczącej działalności. Podczas cyklicznie przeprowadzanych w bibliotece przeglądów selekcjonuje się zbiory najbardziej zniszczone. Na półkach i w tzw. „szpitaliku” czekają na konserwację, na którą Biblioteka sukcesywnie pozyskuje środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ale nie tylko. Dzięki wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku otworzyły się nowe możliwości w zakresie pozyskiwania środków (i to dużych) na konserwację zbiorów.

W oparciu o przygotowane przez konserwatkę Małgorzatę Grocholską opracowania stanu zachowania zbiorów zabytkowych, do konserwacji wytypowano 27 starodruków i jeden manuskrypt. Zbiory te w latach 2009-2010 „przywracało do dawnej świetności” ośmiu specjalistów. Kolejna konserwacja ze środków unijnych w latach 2017-2019 prowadzona była na większą skalę, przy udziale 20 specjalistów. Pracom konserwatorskim poddano aż 88 starodruków, 50 zabytkowych grafik, 15 manuskryptów i atlas Śląska, składający się z 21 map. Poddawane konserwacji zbiory były też digitalizowane, a następnie w formie elektronicznej zamieszczane w Opolskiej Bibliotece Cyfrowej. Przebieg konserwacji każdego zabytkowego obiektu opisano i sfotografowano, zamieszczając w dokumentacji konserwatorskiej.

Obu konserwacjom towarzyszyły działania promocyjno-edukacyjne: wykłady, publikacje, konferencje i wystawy, a także film realizowany na różnych etapach projektu. Od wielu lat, podczas Dni Otwartych Funduszy Europejskich, odbywają się też prezentacje zbiorów po konserwacji. Upamiętniając 20. rocznicę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej zapraszamy do obejrzenia wystawy oryginałów po konserwacji, na co dzień przechowywanych w Zamku w Rogowie Opolskim, a także plansz obrazujących przebieg całego procesu konserwacji.

10 kwietnia 2024 r. w trakcie wernisażu dr hab. Arkadiusz Wagner, prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu wygłosi prelekcję *Nie tylko arabeska i maureska, czyli o zdobnictwie opraw ksiąg*, a kustosz zbiorów zabytkowych Mirosława Koćwin opowie o dwóch projektach unijnych, dzięki którym szczególnie cenne dla dziedzictwa kulturowego manuskrypty, starodruki, zabytkowe grafiki i mapy odzyskały swoją wartość użytkową i walory estetyczne.

Uchylając rąbka tajemnicy, zobaczymy między innymi dwa inkunabuły, dzieła Jana Długosza, Marcina Kromera, Jakuba Wujka, Marcina Lutra, Aegidiusa Topiarusa. Nie zabraknie najbardziej reprezentatywnych dla zbiorów grafik i rękopisów, w tym pergaminowych.

1) „Konserwacja i digitalizacja zabytkowego zbioru Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu”

Projekt współrealizowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

2) „Konserwacja zabytkowego zbioru Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu oraz renowacja murów zewnętrznych Zamku w Zespole Zamkowo-Parkowym w Rogowie Opolskim wraz z odprowadzeniem wód deszczowych”

Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Dofinansowano ze środków budżetu Województwa Opolskiego.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Mirosława Koćwin

Kalendarium Zaczytane Opolskie

3 kwietnia / 17:30

Andrzej Grabowski / Leśnica

Leśnicki Ośrodek Kultury i Rekreacji
Biblioteka Publiczna w Leśnicy,
miejsce spotkania: LOKiR (Aula)

4 kwietnia / 17:00

Andrzej Grabowski / Otmuchów

Miejsko-Gminny Dom Kultury
Biblioteka Publiczna w Otmuchowie

5 kwietnia / 17:00

Maria Pakulnis / Gorzów Śląski

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
w Gorzowie Śląskim

8 kwietnia / 18:00

Michał Koterski / Brzeg

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Księcia Ludwika I w Brzegu

9 kwietnia / 10:00

Michał Koterski / Ozimek

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
w Ozimku

9 kwietnia / 18:00

Michał Koterski / Branicze

Gminna Biblioteka Publiczna w Branicach,
miejsce spotkania: Stadion - „Stodoła”

22 kwietnia / 17:00

Andrzej Grabowski / Izbicko

Biblioteka i Kultura w Izbicku,
miejsce spotkania: Sala Narad
w Urzędzie Gminy w Izbicku

**Liczba miejsc ograniczona
– szczegółowe informacje
w bibliotekach.**

PETER GABRIEL I/O

Tak jak każdy poprzedni, również 2023 rok nie zawiódł pod względem muzycznym. Współczesne gwiazdy w większości potwierdziły swój status, debiutanci mocno namieszcili, a gdzieś z boku, czasem cichutko na paluszkach „kilku zapomnianych” postanowiło o sobie przypomnieć. Mowa o artystach, którzy na nowy materiał kazali swoim fanom czekać długie lata. Jednym z takich artystów niewątpliwie jest Peter Gabriel – legenda rocka progresywnego, ale nie tylko (wystarczy wspomnieć choćby zaśpiewany w duecie z Kate Bush *Don't Give Up*). Powrót po długim okresie milczenia nie zawsze jednak idzie w parze z sukcesem oraz przychylnością słuchaczy. Przekonało się o tym wielu. Czy także Peter Gabriel?

Zanim album pojawił się na krążku CD muzyk wykonał nietypowy ruch promocyjny. Począwszy od stycznia 2023 roku, co miesiąc, podczas pełni księżyca udostępniał fragment płyty. Zamierzenie tyleż ciekawe, co ze względu na jego rozciągłość raczej nietrafione. Zatem kiedy nadszedł w końcu rzeczywisty moment premiery, nie wzbudziła ona tylu emocji, ile powinna.

Jeżeli ktoś liczył na rewolucyjne dzieło *I/O* zapewne go rozczaruje. Próżno szukać tutaj eksperymentowania czy eksplorowania nowych rejonów. To wcale nie jest żadną wadą. Peter Gabriel zaprezentował kawał dobrej, miejscami wręcz wyśmienitej muzyki, osiągając ten cel przy użyciu dobrze znanych mu środków.

Całość rozpoczyna się przebojowym, z zapadającym na długo w pamięci refrenem *Panopticom*. Jak na początek rewelacja. Drugi *The Court* intryguje rozwiązaniami melodycznymi. Jednak najcudowniejszym momentem dla mnie jest trzeci w kolejności, *Playing for Time*. Pierwsza część utworu to spokojny, usypiający śpiew Gabriela na tle grającego pierwsze skrzypce fortepianu. I tak powoli przechodzimy do „eksplozji podniosłości”. Nostalgii zastępuje epickość. Muszę przyznać, że ilekroć słyszę ten fragment, czuję ciarki na całym ciele. Kolejne piosenki może nie wywołują we mnie już tylu emocji, ale ciągle utrzymują wysoki poziom artystyczny. Podobnie jak teksty, w których dominuje refleksja na temat upływającego czasu, sensu życia, śmiertelności.

Nie można też nie docenić formy wokalne 74-letniego Gabriela, jego głos praktycznie nic się nie zmienił. Wciąż zachwyca, wciąż urzeka. Piękna muzyka w wykonaniu artysty mającego nadal coś do powiedzenia.

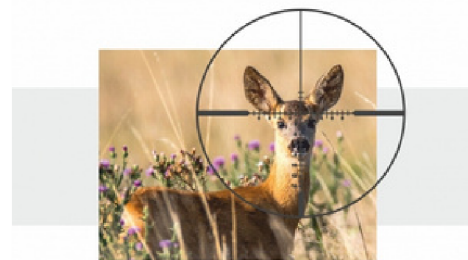
Łukasz Brudnik

niem, ale wymagać będzie zapewne nieco cierpliwości i zejścia z utartych przez tłumy szlaków. Z wielu miejsc, które są opisane w przewodniku na pewno mogę polecić rezerwat „Niebieskie Źródła” koło Tomaszowa Mazowieckiego, który odwiedziłem kilka lat temu w ramach rodzinnej, weekendowej wycieczki. Główną jego atrakcją są podwodne, piaskowe „minigejzery” oraz pięknie mieniące się różnymi odcieniami błękitu zbiorniki wodne. Na dnie akwenów, poprzez szczeliny w skałach wapiennych, wypływa woda, która porusza zgromadzony piasek, sprawiając wrażenie „wrzenia”. Barwny spektakl tworzy zaś rozproszone światło słoneczne, które w zależności od warunków atmosferycznych nadaje wodzie różne kolory. Dla spragnionych miasta dodam, że rezerwat „Niebieskie Źródła” jest tym, czym Wyspa Bolko dla opolan, cywilizacja jest więc na wyciągnięcie ręki. Niedaleko znajduje się popularna niegdyś miejscowość letniskowa Spała oraz opuszczone bunkry w Konewce. Warto zobaczyć także romański kościół w miejscowości Inowódz czy Zalew Sulejowski.

TAKA FAUNA KSIĄŻKA

Etyczne potępienie myślistwa,
red. Dorota Probučka,
Universitas,
Kraków 2020

Na *Etyczne potępienie myślistwa* składają się teksty znakomitych naukowców, reprezentujących rozmaite obszary wiedzy, między innymi filozofię, etykę, prawo, biologię, ekologię, antropozoologię. Wszyscy eksperci wyczerpująco uzasadniają najoczywistszą dla każdej wrażliwej i myślącej osoby oczywistość, że tzw. myślistwo „rekreacyjne”, „hobbystyczne” czy „sportowe” jest bezkarnym (!) mordowaniem słabszych, bezbronnych i niewinnych istot, a zatem stanowi niewątpliwie „przejaw zła w czystej postaci”. Myślistwa nie motywuje współcześnie biologiczna potrzeba zdobywania pożywienia. Perfidny proceder wcale nie przywraca, jak chcą wmówić nam sami myśliwi, „równowagi w ekosystemie”, a wręcz przeciwnie, zaburza ją choćby poprzez sztuczne, a wyrachowane dokarmianie zwierząt w pobliżu łowieckich ambon. Myślistwo nie reguluje również liczebności zwierzęcych stad, bo sama Natura posiada sprawnie funkcjonujące mechanizmy samoregulacji, a ostatecznie istnieją przecież humanitarne środki kontroli zwierzęcej populacji, takie jak np. antykoncepcja. Myślistwo nie chroni nas też przed rzekomymi szkodnikami czy drapieżcami, bo jak potwierdza wiele autentycznych historii, z tymi „niebezpiecznymi bestiami” udawało się ludziom nie raz i nie dwa nawiązać pokojową, a nawet przyjazną relację.

Jak pisze Marcin Urbaniak w jednym z tekstów w antologii:

„Obcowanie z dzikim życiem nabiera moralnego zabarwienia, kiedy jest afirmujące, to znaczy zakorzenione w egzystencjalnie istotnych wartościach, które na co dzień realizujemy. Do owych fundamentalnych wartości należy zjawisko życia, któremu należy się cześć; odpowiedzialność i troska za ogół życia ludzi i zwierząt. Stąd ochrona wszelkiego życia i jego odpowiedzialne wspomaganie jawią się jako egzystencjalnie najistotniejsze wartości moralne dla człowieka. Krótko mówiąc, postawa szacunku i troski o biologiczną różnorodność życia musi się przejawiać w konkretnych kodeksach etyki. [...] << Etyka bowiem nie jest niczym innym jak czcą dla życia.>>”

Aleksandra Okulus

// DRZAZGA KULTURY

Dzika Polska.
Tam, gdzie wciąż rządzi natura,
Magdalena Dziadosz,
Wydawnictwo Bezdroża,
Gliwice 2023

Ideą tego pięknego przewodnika była chęć stworzenia listy miejsc, w których wciąż rządzi natura. Autorka chciała odnaleźć i polecić w obrębie całego naszego kraju tereny, do których jeszcze nie wdarła się zachłanna cywilizacja. Książka zawiera dużą ilość profesjonalnych fotografii, które dodatkowo zachęcają do odwiedzenia polskich wyżyn, nizin czy wybrzeża. Opisy poszczególnych lokalizacji są zwięzłe, prezentują krótką historię danego miejsca oraz zaznaczają np. jakich roślin lub zwierząt możemy się tam spodziewać. W przewodniku nie ma nic o typowych atrakcjach miejskich, jest to dla mnie jego duża zaleta. Wyróżnione są w nim przede wszystkim walory przyrodnicze. Jest to dobry informator dla tych, którzy zajmują się np. obserwowaniem ptaków czy botaniką. Należy pamiętać, że poszukiwanie kumaka nizinnego czy tygryzka paskowanego np. nad Jeziorem Turawskim może być ciekawym doświadcze-